

Overgreb i en snevrere begrændset Myndighed; hvis det derimod lykkes at træffe saadanne Regler for Valgret og Valgbarhed, at alle beretigede Interesser derved kunne ansees for tilstrækkelig betryggede, vil man uden Betænkelighed kunne gjøre Grændserne for Myndigheden langt videre. Skøndt man nu i de to hidtil vedtagne Communallove har et Præcedents for hver af de to Fremgangsmaader, maae vi for Kjøbstædernes Vedkommende aldeles billige, at Valgloven er forelagt først, ikke blot fordi der saaledes tilveiebringes den i høi Grad ønskelige Overeensstemmelse med Forholdet i Landcommunerne, men tillige fordi der herved aabnes en Udsigt til en hensigtsmæssig Udvidelse af Communerne Myndighed, hvorpaa vi maae lægge stor Vægt.

Der bliver nu saaledes tilbage at gennemgaae Udkastets enkelte Bestemmelser, og navnlig at undersøge, hvorvidt det deri opstillede Grundlag for Valgret og Valgbarhed fyldestgjør de Fordringer, der maae ansees nødvendige til at sikke alle beretigede Interesser den dem tilkommende Indflydelse.

Med Hensyn til Valgbarheden maa Udvalget eenstemmig billige Udkastet, og troer ikke at behøve herom at yttre sig yderligere; end allerede ovenfor er sleet. Hvad derimod Grundlaget for Valgretten angaaer, da er Udvalget eenstemmigt i paa det Bestemteste at fraraade Landstinget at gaae ind paa de i Udkastets § 3 herom indeholdte Bestemmelser. Da denne Paragraph maa betragtes som Hovedpunktet i Lovforslaget, ansee vi det for rigtigt udførligere at udtale os herom. De almindelige Betragtninger, som vi ansee det for hensigtsmæssigt at forudsikke, gjøre ganske vist ikke Fordring paa at indeholde noget Nyt; hvilket overhovedet vilde være vanffølgelig angaaende dette Emne; men naar almindelig anerkjendte Sandheder i et givet Tilfælde synes at være trængte tilside, turde det være nyttigt atter at fremdrage dem. Der kan tænkes to i modsat Retning til de yderste Conseqventer, angaaende Grundlag for Valgretten; af hvilke det ene kun tager Hensyn til Individet, medens det andet udelukkende

holder sig til Skatydelsen. For det første System, ifølge hvilket enhver fuldmyndig Mandsperson i Communen har lige Ret til at deltagere i Valget af Communens Bestyrelse, antages der, at gode naturlige Anlæg, Nedelighed, Selvstændighed, Patriotisme osv., ligesaa vel findes blandt de aldeles ubemidlede, som blandt de meest formuende Medlemmer af Samfundet. Hvor villigt vi nu end skulle indrømme dette, bør det dog ikke oversees, at man i Reglen ikke hos dem, der ere nødsagede til at anvende hele deres Tid for at tilfredsstille Livets første Fornødenheder, kan forudsætte de Kundskaber og det deraf flydende friere Overblik, som man er berettiget til at fordrø af dem, hvis Livsvilkaar i denne Henseende sætte dem i en gunstigere Stilling; men hvad der er Hovedsagen, er, at man ligesaa vel hos hine som hos disse maa vente at finde det stærkede Blik for egen Fordeel, der er uadskilleligt fra den menneskelige Naturs Strøbelighed. Da nu Communalansligningerne i alt Væsentligt angaae Pengespørgsmaal, maa det ansees som forkasteligt, at de, der selv intet Bidrag yde til Communens Indtægter, medens de i flere Henseender endog fortrinnsviis nyde godt af dens Udgifter, skulde have en afgjørende Indflydelse paa disse. Det kan naturligviis ikke gaae an at søge en Analogi for et saadant System i Valgloven til Rigsdagen; thi de almindelige politiske Rettigheder angaae ikke udelukkende Pengespørgsmaal. Vi skulle iøvrigt ikke videre opholde os ved dette Spørgsmaal, der aldeles ingen praktisk Betydning har, da det for Dieblisset ikke er gennemført i noget Land i Europa; og da det hidtil hos os fra alle Sider har været indrømmet, at Valgretten til Communen maa være begrundet paa Skatydelse.

Ifølge det andet System, der udelukkende tager Hensyn til Skatydelsen, tildeles der Valgerne et forskjelligt Antal Stemmer, der staaer i ligefremt Forhold til Skattebidraget, saaledes at f. Ex. den, der yder 100 Rd. i Skat, afgiver dobbelt saamange Stemmer som den, der yder 50 Rd., 10 Gange saamange Stemmer som den, der yder 10 Rd. o. s. f. Et saadant System er i det Væsentlige indført i Sverrig og tildeels i England; men vi maae efter vore